

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู  
อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

People's participation in local development: a study of Sa khu sub-district  
Administrative Organization, Suwannaphum district, Roi Et province

ขจันภา มุณสุข

ผศ.ดร.สุกานดา จันทาวรี

พระครูสุตวรธรรมกิจ, ผศ.ดร.

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด

Khajeenapha Moonsuk

Asst.Prof. Dr.Sukanda Junthavaree

Phrakhrusutaworathammakit, Asst.Prof.Dr.

Master of Public Administration Program RoiEt Buddhist college

Email: tatarvc101@gmail.com

วันที่รับบทความ: 31 กรกฎาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ 21 สิงหาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 21 สิงหาคม 2565

Received: July 31, 2022; Revised: August 21, 2022; Accepted: August 21, 2022

### บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพและตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน ต่างกัน และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปและเป็นผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 384 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน และผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน อาชีพ และตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน ต่างกันพบว่าโดยภาพรวมและรายด้านไม่มีแตกต่างกันเช่นกันแต่ประการใด จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ข้อเสนอแนะ ได้แก่ 1) ควรจัดทำเว็บไซต์เกี่ยวกับระเบียบการเงิน งบประมาณ บัญชี พัสดุ และแนวปฏิบัติ เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติงานไปในแนวทางเดียวกัน 2) ควรมีการประสานหน่วยงานภายนอก เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณโครงการที่เกี่วข้องของ อบต. 3) ควรการจัดแผนพัฒนาขององค์การ

บริหารส่วนตำบลควรมีการทบทวนแผนเป็นระยะโดยให้ตัวแทนภาคประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นด้วย

**คำสำคัญ :** การมีส่วนร่วม, การพัฒนา, ท้องถิ่น

### **Abstract**

The objectives of this research were 1) to study the level of people's participation in local development: a case study of Sa Khu Subdistrict Administrative Organization. 2) To compare people's participation in local development: a case study of Sa Khu Subdistrict Administrative Organization, Suwannaphum Roi Et Province with different gender, age, education level, income, occupation and position in the community and 3) to study the recommendations for people's participation in local development: a case study of the Sa Khu Subdistrict Administrative Organization, Suwannaphum. Roi Et Province the population and the sample group consisted of people aged 18 years and over and who were domiciled in Sa Khu Subdistrict, Suwannaphum, Roi Et Province 384 people. The research tool was a questionnaire data were analyzed using frequency, percentage, mean and standard deviation, and one-way anova. The results of the research revealed that people's opinions towards people's participation in local development: a case study of Sa Khu Subdistrict Administrative Organization, Suwannaphum, Roi Et Province Overall, it is at a high level. When considering each aspect, it was found that it was at a high level in every aspect. and the results of the comparison of public participation classified by sex, age, educational level monthly income, occupation and position in different communities found that there was no difference in overall and in every aspect either therefore rejecting the hypothesis. Suggestions are as follows: 1) should create a website about financial regulations, budgets, accounts, supplies, and guidelines to educate; understanding and working in the same way. 2) There should be coordination with external agencies. to request support for project budgets that exceed the potential of the Subdistrict Administrative Organization. 3) The development plan of the Subdistrict Administrative Organization should be reviewed periodically with the participation of representatives of the people's sector in expressing opinions.

**Keyword:** Participation, Local, Development

## บทนำ

การก่อเกิดองค์การบริหารส่วนตำบล จึงเป็นเสมือนภาพสะท้อนของการกระจายอำนาจการปกครองจากรัฐบาลกลางลงไปให้รัฐบาลระดับท้องถิ่นมีความอิสระในการบริหาร และสอดคล้องกับกระแสเรียกร้องในการที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิเลือกรูปแบบในการปกครองที่เหมาะสมกับงาน มีงบประมาณและบุคลากรที่มีศักยภาพในการพัฒนาท้องถิ่นของตน จึงนับได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้องกับหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 87 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ ให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาในพื้นที่ นอกจากอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องทำตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 แล้วนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีภารกิจในการให้บริการประชาชนเป็นกลไกสำคัญในการนำบริการของรัฐไปสู่ประชาชน ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชนจึงเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญอย่างมาก และต้องพยายามดำเนินการทุกวิถีทางที่จะทำให้การทำงานของข้าราชการ การบริหารงานของส่วนราชการ เป็นการบริหารงานที่สามารถเพิ่มพูนประสิทธิภาพ เพิ่มพูนคุณภาพ และตอบสนองตามความต้องการของประชาชนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ โดยเฉพาะในเรื่องของการให้บริการนั้น ประชาชนทุกวันนี้มีความคาดหวังต้องการที่จะได้รับบริการที่ดี มีคุณภาพ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องการได้รับความสะดวกรวดเร็วจากทางราชการถ้าบริการดี แต่ข้าก็ไม่มีประโยชน์ เวลาทุกนาทีมีค่าสำหรับประชาชน หากราชการสามารถปรับเปลี่ยนในเรื่องระบบการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ก็จะทำให้ประชาชนเกิดทัศนคติ เกิดความมั่นใจมากขึ้น ที่สำคัญอย่างยิ่ง อีกประการหนึ่งก็คือ ในเรื่องของความเสมอภาค ความเท่าเทียมกันในการที่จะรับบริการเป็นสิ่งที่ประชาชนมีความคาดหวังสูงมากกับระบบราชการไม่ใช่จะให้บริการดีเฉพาะกับประชาชนที่มีเงิน มีอำนาจ หรือมีปัจจัยที่จะทำให้นั้นได้ประโยชน์มากขึ้นเท่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ, 63-64)

องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกรูปแบบหนึ่งที่ได้รับการยกฐานะจากสภาตำบล เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2539 มีหมู่บ้านในเขตพื้นที่รับผิดชอบ 21 หมู่บ้าน มีประชากร 9,610 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู, 2564) ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ จะเน้นให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการบริหารงาน แต่จากการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ที่ผ่านมา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสนใจและไม่ให้ความสำคัญกับการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน จะเห็นได้จากเมื่อ

องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดกิจกรรมหรือมีการจัดอบรมประชุมสัมมนาประชาชนไม่ค่อยให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมหรือการประชุมที่จัดขึ้น ซึ่งประชาชนที่เข้ามามีบทบาทและเข้ามามีส่วนร่วมส่วนมากจะเป็นกลุ่มของผู้นำ คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเท่านั้นซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ส่งผลให้การบริหารงานและการพัฒนาท้องถิ่นไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร และที่สำคัญยังส่งผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่อีกด้วย

จากประเด็นดังกล่าว และประกอบกับผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของหน่วยงานนี้ จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยมีความสนใจและต้องการที่จะศึกษาวิจัยถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ว่าประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานมากน้อยเพียงใด เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้เป็นสารสนเทศนำไปปรับปรุงและพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสระคูมากยิ่งขึ้น ทำให้การพัฒนาท้องถิ่นเกิดผลสัมฤทธิ์และเป็นประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนอย่างแท้จริงต่อไป

### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพและตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ

#### 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

(1) ประชากร ได้แก่ ประชาชนอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปและเป็นผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 9,610 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู, 2564)

(2) กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้มาจากข้อ 1) ซึ่งเป็นประชากรโดยการสุ่มตัวอย่างจากสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 581-585) จำนวน 384 คน

## 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขณะนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ (1) เพศ (2) อายุ (3) ระดับการศึกษา (4) อาชีพ (5) รายได้ต่อเดือน (6) ภูมิลำเนา เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ส่วนที่ 2 เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 การวางแผนพัฒนา ด้านที่ 2 การบริหารงบประมาณและพัสดุ ด้านที่ 3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านที่ 4 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และด้านที่ 5 การตรวจสอบการบริหารงาน ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณโดยแบ่งระดับของการวัดออกเป็น 5 ระดับ

ส่วนที่ 3. เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

## 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรายงานตัวจากวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่การวิจัย

2. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่เป็นประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด โดยก่อนแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้ขออนุญาตพร้อมทั้งชี้แจงถึงจุดประสงค์ของการวิจัยให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับทราบ

3. แจกแบบสอบถามให้กับผู้ตอบแบบสอบถามเสร็จ ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามชุดนั้น เพราะผู้วิจัยจะได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม หากพบว่ากลุ่มตัวอย่างท่านใดที่ตอบคำถามไม่ครบทุกข้อ ผู้วิจัยจะได้ถามคำตอบข้อนั้นได้ทันทีก่อนรับคืน

4. ทำการตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนว่ามีความถูกต้องสมบูรณ์ โดยหากแบบสอบถามฉบับใดไม่สมบูรณ์ก็จะนำฉบับใหม่ไปแจกเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตอบให้สมบูรณ์ครบทุกข้อจนได้แบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 384 ฉบับ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

## 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเป็นเครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) การวิเคราะห์เชิงสถิติพรรณนาดังนี้

(1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามประเภทตรวจสอบรายการ ทำการลงรหัสข้อมูลตามคุณลักษณะของข้อมูล

(2) วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนที่ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้อธิบายถึงข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

## 2) การวิเคราะห์เชิงสถิติอนุมาน

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม มาประมวลผลข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติคอมพิวเตอร์ สถิติสำเร็จรูปทางการวิจัยทางสังคมศาสตร์มาประมวลผลข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้สถิติอนุมานหรืออ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA or F-test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé)

## การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ (1) นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ (2) ผู้บริหารระดับสูง (3) ผู้บริหารระดับปฏิบัติการ และ (4) ประชาชนผู้มาใช้บริการองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สำหรับการสัมภาษณ์เชิง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

## 1) ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

(1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์

(2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้

(3) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

(4) สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อนำมาวิเคราะห์

## 2) ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้

(1) ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

- (2) ทำการนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่กับผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้
- (3) ข้อมูลทุติยภูมิ ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร
4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกโดยวิธีการ ดังนี้
  - (1) นำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ
  - (2) นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
  - (3) วิเคราะห์คำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท
  - (4) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

## ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 51.30 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 25.80 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทและ 20,001-30,000 บาท จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 26.80 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 28.60 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 28.60 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ( $\bar{X}=3.48$  S.D. =0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

เมื่อแยกเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

| การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น | ระดับการมีส่วนร่วม |      |       |
|-------------------------------------------|--------------------|------|-------|
|                                           | $\bar{X}$          | S.D. | แปลผล |
| 1.ด้านการวางแผนพัฒนา                      | 3.45               | 0.38 | มาก   |
| 2.ด้านการบริหารงบประมาณและพัสดุ           | 3.44               | 0.42 | มาก   |
| 3.ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ          | 3.47               | 0.46 | มาก   |

|                                    |      |      |     |
|------------------------------------|------|------|-----|
| 4.ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ | 3.54 | 0.44 | มาก |
| 5.ด้านการตรวจสอบการบริหารงาน       | 3.51 | 0.41 | มาก |
| รวม                                | 3.48 | 0.42 | มาก |

### 3. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพและตำแหน่งหน้าที่ในชุมชนต่างกัน พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน อาชีพ และตำแหน่งหน้าที่ในชุมชนต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกันเช่นกันแต่ประการใด จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. สรุปปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ 1) ควรจัดทำเว็บไซต์เกี่ยวกับระเบียบการเงิน งบประมาณ บัญชี พัสดุ และแนวปฏิบัติเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติงานไปในแนวทางเดียวกัน 2) ควรมีการประสานหน่วยงานภายนอก เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณโครงการที่เกี่วข้องของ อบต. 3) ควรการจัดแผนพัฒนาของ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการทบทวนแผนเป็นระยะโดยให้ตัวแทนภาคประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นด้วย 4) ควรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนได้ตระหนักถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นหากไม่มีการตัดสินใจในการพัฒนาชุมชนอย่างทันท่วงที และ 5) ควรน้อมนำหลักธรรมด้านต่างๆมาใช้ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน

### การอภิปรายผล

ผู้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด” ได้นำผลที่พบจากการวิจัยมา จำแนกการอภิปรายผลตามลำดับหัวข้อได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมโดยภาพรวมอยู่ในระดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ

จังหวัดร้อยเอ็ดนั้นมีความเป็นผู้ที่มีความตั้งใจร่วมไม้ร่วมมือในการที่จะร่วมการพัฒนาท้องถิ่นเป็นอย่างดี มีความเอาใจใส่ต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ดอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งเข้าไปมีส่วนสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลอันประกอบไปด้วย การมีส่วนร่วมทั้งทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งเป็นเหตุเร้าใจให้หน่วยงานมีการให้ดำเนินการเรื่องใดๆ เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งให้เกิดความรู้สึกยอมรับ ผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าว อันประกอบด้วยด้านการวางแผนพัฒนาในตำบล ด้านการบริหารงบประมาณและพัสดุ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ตลอดทั้งด้านการตรวจสอบการบริหารงานด้วย ผลการวิจัยดังกล่าวไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรุต พันธุ์ไม้ (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง พร้อมทั้งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิธรรณ วารุณสหรัชน (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติดำเนินงานและด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับน้อยเช่นกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอธิบายได้ดังนี้

**ด้านการวางแผนพัฒนา** ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการวางแผนพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อบต. สระคูมีการวางแผนก่อนทำงานทุกครั้ง รองลงมาคือ ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับ อบต. วางแผนนโยบายแผนงาน/โครงการหรือกิจกรรม รองลงมาคือ ในการประชุม อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเสมอ **ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าประชาชนในพื้นที่** องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสว่างแดนดินได้เข้าร่วมประชุมวางแผนนโยบาย ร่วมคิดและกำหนดแนวทางการพัฒนา ตลอดทั้งเสนอปัญหาความต้องการถามความต้องการของประชาชนเพื่อนำไปประกอบในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ การบรรจุในโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ของ อบต. ก่อนการทำงาน ผลการวิจัยนี้ไม่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พนิดา ธนะกลม (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสว่างแดนดิน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่าประชาชนในเขตเทศบาลมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลสว่างแดนดิน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายด้านพบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านการค้นหาคำปรึกษา ด้านการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา และด้านการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนา

ตามแผน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ รามิล พัฒนมงคลเชฐ (2559 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง

**ด้านการบริหารงบประมาณและพัสดุ** พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการบริหารงบประมาณและพัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อบต.ได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาของ อบต. รองลงมาคือ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ของโครงการ และสุดท้ายคือประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ของโครงการ **ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า** ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดนั้นเป็นผู้ที่เชื่อมั่นต่อการที่ผู้บริหาร อบต.มีการแจ้งงบประมาณหรือรับทราบงบประมาณ รวมทั้งร่วมควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนในการบริหารงานเปิดโอกาสประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ของโครงการ รวมไปถึงการที่ อบต.ได้จ่ายค่าตอบแทนหรือมอบรางวัลหรือประโยชน์อื่นๆจากงบประมาณอยู่เสมอ **ซึ่งผลการวิจัยนี้ไม่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิธรรณัฐ วารุณสหรัชน (2559 : บทคัดย่อ)** ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม.ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติดำเนินงานและด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับน้อยอยู่และมีข้อเสนอแนะว่าประชาชนต้องการเสนอแนะการทำงานของ อบต. และร้องทุกข์เรื่องราวต่าง ๆ ได้หลากหลายช่องทาง ในขณะเดียวกันต้องการให้ อบต. ชี้แจงผลการร้องทุกข์ ชี้แจงการใช้งบประมาณ ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของ อบต. ให้มากขึ้นและประชาชน

**ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ** พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อบต.ได้ให้ประชาชนในท้องถิ่นร่วมตัดสินใจในการจัดทำแผน/โครงการที่เกี่ยวกับงานด้านสาธารณสุข โภค งานด้านศาสนาและงานด้านวัฒนธรรมให้กับประชาชนในท้องถิ่น รองลงมาคือ ประชาชนได้เข้าร่วมปฏิบัติตามโครงการหรือกิจกรรมในหมู่บ้านให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ในแผนพัฒนา อบต. และสุดท้ายคือประชาชนมีส่วนร่วมตัดสินใจในการดำเนินการแก้ปัญหา กลุ่มแม่บ้านที่ว่างงาน **ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า** ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นต่อการที่ผู้บริหาร อบต.ได้ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากร การวางแผน การแก้ไขปัญหาหรือในบางครั้งผู้บริหารจะนำปัญหาดังกล่าวนั้นมาแจ้งและ

ขอความคิดเห็นจากประชาชนอยู่เสมอ ซึ่งผลการวิจัยนี้ไม่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พนิดา ธนะกลม** (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสุวรรณภูมิ อำเภอสวรรภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่าประชาชนในเขตเทศบาลมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลสุวรรณภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายด้านพบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านการค้นหาปัญหา ด้านการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา และด้านการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน รวมทั้งไม่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ **สมศักดิ์ สวัสดิ์มงคล** (2559 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองกู่ อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับน้อย

**ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ** พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อบต.ได้ให้ประชาชนมีการตัดสินใจในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส เช่นคนพิการ รองลงมาคือ ประชาชนในพื้นที่ที่มีส่วนร่วมในการรับจ้างงานเหมาโครงการหรือกิจกรรมที่ อบต. ได้จัดทำ และสุดท้ายคือประชาชนได้ร่วมสนับสนุนทรัพยากรส่วนตัวให้แก่ อบต. เพื่อนำไปพัฒนาท้องถิ่น **ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า** ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นผู้ที่มีการตัดสินใจช่วยเหลืองานร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงานโครงการกิจกรรมของหน่วยงาน เช่น การส่งเสริมอาชีพ การรับเหมางาน การปรับปรุงงาน การรับการช่วยเหลือต่างๆ เป็นอย่างดี ซึ่งผลการวิจัยนี้ไม่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ **อมรรัตน์ ศิริกาญจนวงศ์** (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบือ โดยรวมและเป็นรายด้าน 2 ชั้น คือ ชั้นการลงทุนและการปฏิบัติงาน และชั้นการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายด้านอีก 2 ชั้น คือ ชั้นการค้นหาปัญหาและสาเหตุ และชั้นการวางแผนดำเนินกิจกรรมอยู่ในระดับน้อย และไม่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ **จินดานุช จันทรางกุล** (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ ส่วนเพศ พบว่า ไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

**ด้านการตรวจสอบการบริหารงาน** พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตรวจสอบการบริหารงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนได้มีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการพัฒนา อบต. รองลงมาคือ ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

ความโปร่งใสในการบริหารงานของคณะผู้บริหาร และสุดท้ายคืออบต. ได้แต่งตั้งประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการ ประเมินแผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนา อบต. **ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า** ประชาชนในองค์การบริหาร ส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารงาน เช่น ร่วมเป็นกรรมการ ควบคุม ความโปร่งใส บัญชี การประเมินผลงาน ตลอดจนรายรับรายจ่าย ของ อบต.เป็นอย่างดีนั่นเอง ผลการวิจัยนี้ไม่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ **สิทธิรัชต์ วารุณสหรักษ์ณ** ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลลาด จินดา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม.ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการ บริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ใน ระดับปานกลาง ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติดำเนินงานและด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ใน ระดับน้อยและเห็นว่าควรเปิดโอกาสเข้ามาร่วมควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนา อบต. และการ บริหารให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างคุ้มค่าและสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นให้มาก ที่สุด รวมทั้งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **อมรรัตน์ ศิริกาญจนวงศ์** ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

## 2. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพและตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน ต่างกัน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

จากสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพและตำแหน่งหน้าที่ ในชุมชนต่างกันย่อมมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพและตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน ต่างกันนั้นมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 พิจารณาทั้งโดยรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกันแต่ประการใด ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ งานวิจัยของ **อมรรัตน์ ศิริกาญจนวงศ์** ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ บริหารงานเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยประชาชนที่มีระดับการศึกษา และอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบือ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **วรุต พันธุ์ไม้** ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานด้าน สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา อาชีพ ภูมิลำเนา อายุและสถานภาพต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการ

บริหารงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยสามารถจัดลำดับความสำคัญเพื่อเสนอแนะได้ดังนี้

(1) ควรส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณูปโภคของชุมชน เช่น ถนน ไฟฟ้า ศาลาอเนกประสงค์ รวมถึงสมบัติและทรัพยากรในชุมชนให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า

(2) ควรส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน

### 2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

(1) ควรศึกษาแนวทางการนำหลักธรรมด้านอื่นๆเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มเติมอีก

(2) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง

(3) ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของชุมชนใกล้เคียงอื่นๆต่อไป

## เอกสารอ้างอิง

จินตนา สุข จันทรางกูล.(2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

พนิดา ธนะกลม.(2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสุวรรณภูมิ อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด.วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

รามิล พัฒนมงคลเชษฐ.(2559).ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรง

**อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์), กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วรุต พันธุ์ไม้.(2559).การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สมศักดิ์ สวัสดิ์มงคล.(2559).การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.).(2552). การปฏิรูประบบราชการ : ทางออกของการแก้ปัญหาและฟันฝ่าวิกฤติ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ สำนักงาน ก.พ. 2542.

สิทธิธันธ์ วารุณสหรัชน.(2559).การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม.การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง). สาขาวิชาการเมืองการปกครองสำหรับนักบริหาร คณะรัฐศาสตร์, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู. (2564). แผนพัฒนาสามปี. 10 กรกฎาคม 2564.จาก: <http://srakoo.go.th/>

อมรัตน์ ศิริกาญจนวงศ์.(2551). การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรือ อำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Yamane Taro.(1973). Statistics: An Introductory Analysis. Third edition. New York : Harper and Row Publication.